

A letenyei fűrészüzem eladásáról — más nézőpontból

Az Erdészeti Lapok januári számában dr. Mátrabérci Sándor kolléga helyreigazítást tett közzé, pontosabban az EL 2014. júniusi számában megjelent írásának egyik állítását vont vissza. A visszavonás indoka, hogy egy nyugdíjas-találkozóan a tudomására jutott, hogy az általa elmarasztalt cselekedetet a címzettek „felsőbb utasításra” tették.

Az ominózus mondat így hangzik: „Azután 1993–95 között az akkori új vállalatvezetés eladta a letenyei furnérüzemet, amelyhez nem volt kötődése.” *A letenyei furnérüzem létesítésének története* című cikket tavaly én is nagy érdeklődéssel olvastam. Különösen örültem, hogy a cikk beszámol a privatizáció után megvalósított jelentős beruházásokról, fejlesztésekről. Ezt annak tulajdonítja a szerző, hogy az új tulajdonos szakmai befektető volt. Ezzel a megállapítással teljes mértékben egyetértek. Talán ezért fel sem tűnt az a mondat, amelyet dr. Mátrabérci Sándor most visszavont.

Az állítás valóban nem felel meg a valóságnak, ezért a visszavonása teljesen indokolt. Ugyanis nem a vállalatvezetés adta el – mert nem adhatta el – a furnérüzemet. Erre csak a tulajdonos – akkor az Állami Vagyonkezelő Rt. – volt jogosult. Az ÁV Rt. igazgatósága döntött az akkori privatizációs jogszabályok keretei között. Az új vállalatvezetés számára azonban ismert volt az ÁV Rt. erdészeti portfóliójára vonatkozó vagyonkezelési stratégia. Ennek az volt a lényege, hogy az állami erdőkben az erdőkezelést és a profitorientált faipari tevékenységet szét kell választani. A faipari üzemetek el kell adni magántulajdonosoknak, ha az új tulajdonos vállalja az

üzem fejlesztését. Ezt neveztük decentralizált privatizációnak. Az erdész kollégák túlnyomó többsége ellenezte az erdővagyon terhére történő faipari fejlesztést, de azt mindenki belátta, hogy fejlesztés nélkül az egyébként működőképes üzemek sem tarthatók életben. Ennek a stratégiának legnagyobb következménye az volt, hogy a nem közvetlenül az erdőkezelést szolgáló vagyonelemek nem kerültek be a megalakult Rt. törzstőkéjébe.

A kijelentés visszavonásának indokaként hivatkozott „parancsra tettük” megjegyzés tehát nemcsak azért sántít, mert a furnérüzem eladásáról hozott döntést a ma már nyugdíjas kollégák nem hozhatták meg, hanem azért is, mert az új részvénytársaság igazgatóságának tagjaiként arra vállalkoztak, hogy a tulajdonosi stratégiát támogatják, illetve az illetékességük keretén belül végrehajtják.

Az más kérdés, és talán érdemes lenne 20 év után eszmecsere-t folytatni arról, hogy ez a stratégia helyes volt-e. Szerintem, a 90-es évek gazdasági és politikai körülményeit mérlegelve, nem volt más. ésszerű lehetőség.

Abból az örömdetes körülményből, hogy ma újra napirenden van a faipar állami segítséggel történő fejlesztése, nem következik, hogy a megoldás a – pozitív példák mellett sok kudarcral is végződött – „vertikális integráció” lenne. Érdeklődéssel várom az új tulajdonosi stratégiát, illetve az azzal kapcsolatos véleményeket.

Szabados János

okl. erdőmérnök

(1992–95 között az ÁV Rt. erdészeti portfólió igazgatója)

Észrevételek a püspökladányi jubileumhoz

Nemrég érdeklődve olvastam a két részből álló összefoglalást az Erdészeti Lapokban, Csiha Imre, dr. Keserű Zsolt, Rásó János tollából. A Püspökladányi Kísérleti Állomásról is megemlékező rendkívül érdekes írás véleményem szerint talán méltánytalanul feledkezett meg a munkálatokat irányító, Szij Ferenc főerdőr-erdészeti altisztről, aki a telep létrehozásától (1925) a II. világháború végéig volt a megbízott erdészeti vezető.

Vitéz Tury Elemér erdőmérnöknek – a püspökladányi telep vezetőjének – volt a feladata a legkiválóbb altisztet megtalálni. Így esett a választás a Vas megyei származású, 1881-ben Balogfán született Szij Ferencre. Mint *Schweighardt Ottó Megemlékezés a MEVME-ről* című könyvében és a MEVME által kiadott *Az ERDŐ 1942. szeptemberi beszámolójában* olvasható, Szij Ferenc kísérletei rendkívüli eredményeket hoztak az alföldi kiégett területeken. Az „öreget” kollégái körében a legnagyobb tisztelet övezte. Számos más munkát is végzett a telepen és ehhez kapcsolódva (pl. javaslat az Országzászlóra, vadász-színjátészó, ornitológus stb). Alapító tagja a MEVME-nek (1926). Az *ERDŐ 1927. januári első számában* az ő tollából származik a vezércikk „Al-leluja” címmel. Társasági ember, számos szaktanácsal szolgál a hozzáfutó kollégáknak. Számos szakmai cikket ír. Szinte minden MEVME közgyűlésen jelen van és hozzászól, javasol.

Érdekesség: 1943 őszén – mentendő az egyesület vagyonát a háborús helyzetben – javasolja a közgyűlésnek, hogy az egyesület vagyonát képező 15 751 (romló) pengőből 12 000 pengőért „befektetésként” „vásároljanak nagy tételben mustot, melyet majd később borként nagyobb haszonnal el tudnak adni. A választmány öt és *v. Szekeres Károly* elnököt bízta meg az ügylet lebonyolításával. Sajnos, ha ez a baji Esterházy nagypincébe került, akkor annyit sem ért, mint a később teljesen elértekkénekedett pengő, ugyanis mire bor lett belőle 1944 végére már a szovjet front Bajra ért. A többit sejteni lehet.

Nem utolsósorban *dr. Király Pál* bátyánktól hallottam, hogy miután a háború szinte mindent tönkretett a püspökladányi telepen is, Szij Ferenc emlékezetből számtalan adatot, kísérletet hozott létre újból. Ezzel rengeteg időt, munkát takarított meg.

Sokat tudna vagy tudott volna a továbbiakról elmondani például *Rakonczay Zoltán* bátyánk, a nemrég elhunyt *Vancsura Rudolf*, *Köveskúti György* erdőmérnök, kiknek szülei erdészként és MEVME-tagként megélték azt a kort, de akár *Puskás Pál* erdész kollégánk is, akinek két éve megjelent, „*A Debreceni Erdészet és a hajdúsági állami erdőgazdálkodás története*” című könyve szintén számos további ismeretet nyújt az említett cikkben foglaltakkal kapcsolatban.

Inokai Balázs

okl. erdőmérnök